

MCCb

 Directie
 Arbeidsverhoudingen
 Afdeling Sociale Dialoog en
 Arbeidsmigratie

 Contactpersoon
 [redacted]
 minszw.nl

10.2e

memo

Memo - Situatie arbeidsmigranten en het Coronavirus

 Datum
 15-04-2020

 Onze referentie
 2020-000058982

Aanleiding

Via verschillende kanalen (vakbonden, Inspectie SZW, het OM, media, Kamerleden, etc.) worden er zorgen geuit over de positie van EU-arbeidsmigranten en de risico's die zij op het moment lopen qua besmetting met het coronavirus. De problematiek van arbeidsmigranten en het besmettingsrisico met het coronavirus is urgent en vraagt om een directe aanpak en daarom stellen wij middels deze memo voor om een aanjaagteam in te stellen om deze problematiek adequaat te kunnen adresseren. Ook de Tweede Kamer heeft gevraagd, middels de motie Smeulders c.s., aan de regering om te bezien welke maatregelen of inzet van toezichthouders zoals de Inspectie SZW nodig zijn om kwetsbaarheid van arbeidsmigranten te voorkomen of te beperken.

Beslispunten/advies/beslistermijn

- Kunt u, mede gelet op de analyse, akkoord gaan met het voorstel om een aanjaagteam in te stellen bestaande uit SZW, Inspectie SZW, BZK, EZK, LNV, IenW en JenV?
- Kunt u akkoord gaan met de opdracht aan het aanjaagteam (versterken lokale-landelijke coördinatie en doen van verderstreckende voorstellen ter verbetering van de onderliggende problematiek, ook met het oog op 1,5 meter samenleving; monitoren van tekorten en overschotten in deelsectoren)?
- Kunt u akkoord gaan met het aanstellen van het onbezoldigde bestuurlijke boegbeeld van het Aanjaagteam 'Bescherming Arbeidsmigranten'?¹

Kernpunten

Context

In de voorbereiding op deze besluitvorming is door een breed DG-overleg over deze thematiek gevraagd om een analyse over de aard en omvang van het probleem op te stellen. Deze vindt u in de bijlage.

De hoofdpunten hieruit:

- EU-arbeidsmigranten vervullen een belangrijke rol in de Nederlandse economie, veelal in de schoonmaak, distributie, landbouw, etc. Deze sectoren zijn in de coronacrisis veelal ook als essentieel aangemerkt.
- Arbeidsmigranten verrichten vaak fysiek werk in de vitale sectoren waar thuiswerken geen optie is (nog los van de huisvesting). Ook op het werk, op huisvestingslocaties en in het vervoer dienen de voorzorgsmaatregelen in acht te worden genomen, maar uit meldingen van de vakbonden en

¹ De naam van het bestuurlijke boegbeeld van het aanjaagteam zal tijdens de MCCb door de Minister van SZW worden gedeeld.

Inspectie SZW blijkt dat dit niet altijd gebeurt. De voornaamste problemen zijn gerelateerd aan werk, huisvesting, vervoer, zorg en gerelateerd aan grensverkeer.

- De leef- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten maken de kans op coronabesmetting groot en vormen een risico voor de beheersing van het coronavirus. Bovendien heeft dit effecten voor de volksgezondheid in bredere zin en kan het effecten hebben op de voedselvoorziening als veel arbeidsmigranten uitvallen door besmetting met het coronavirus.

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Sociale Dialoog en
Arbeidsmigratie

Datum
15-04-2020

Onze referentie
2020-0000058982

Noodzaak van een aanjaagteam

Tot nu toe is de problematiek voornamelijk door SZW opgepakt, maar de verantwoordelijkheden ten aanzien van de leef- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten zijn in Nederland belegd bij diverse instanties zoals de veiligheidsregio's, gemeenten, huisvestingskeurmerken en andere inspecties diensten. Dit zorgt ervoor dat SZW alleen niet in staat is om alle problemen adequaat op te pakken. Er doen zich daarnaast verschillen voor in handhaving op bijvoorbeeld het gezamenlijk vervoer en de huisvestingslocaties tussen de veiligheidregio's. Een aanjaagteam kan op korte termijn partijen samenbrengen en aanzetten tot het komen tot oplossingen voor de problematiek.

Inrichting en doel team

Voorstel is een aanjaagstructuur in het leven te roepen, het 'Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten', onder leiding van een bestuurlijk boegbeeld dat ambtelijk ondersteund wordt door een projectorganisatie die door SZW, Inspectie SZW, BZK, EZK, LNV, IenW en JenV bemenst wordt. Opdracht van het aanjaagteam is driedelig:

- (a) stimuleer de samenwerking tussen betrokken partijen om wetsnaleving inclusief de coronamaatregelen te bevorderen bij werkgevers en uitzendbureaus die werken met arbeidsmigranten;
- (b) doe op korte termijn voorstellen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren zodat ook het risico op coronabesmetting voor arbeidsmigranten afneemt;
- (c) monitoren van tekorten en overschotten aan arbeidsmigranten in deelsectoren en zo nodig stimuleren van arbeidsbemiddeling.

SZW zal initiatief nemen voor het starten van het aanjaagteam. Het aanjaagteam zal per sector/regio met problematiek de spelers om tafel zetten en stimuleren tot het nemen van hun verantwoordelijkheid.

Oplossingen op de korte en (middel)lange termijn

Het aanjaagteam moet nadrukkelijk met oplossingen komen voor de problematiek die zowel op de korte als op de (middel)lange termijn kunnen worden ingezet.

Mogelijke acties die kunnen voortvloeien uit dit team zijn:

- Een oplossing voor het gezamenlijk vervoer. Er zijn op dit moment goede en slechte voorbeelden van de manier waarop arbeidsmigranten naar de werkplek worden vervoerd. Een aanjaagteam kan op de korte termijn duidelijkheid bieden over een veilige en praktische methode om het woon-werkverkeer voor arbeidsmigranten in te richten die hen voldoende tegen het coronavirus beschermt.
- Een meldloket waar arbeidsmigranten terecht komen met de verschillende vragen en problemen waar zij tegen aan lopen. Het is op het moment versnipperd waar arbeidsmigranten heen kunnen met klachten, waardoor zij van het kastje-naar-de-muur worden gestuurd en wat de meldingsbereidheid verslechterd. Eén centraal meldloket die de

arbeidsmigrant verder helpt, kan een oplossing vormen tegen verschillende problemen op de middellange termijn.

- Ongebruikte bedrijventerreinen gebruiken voor tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten die passen bij de 1,5 meter samenleving. Het aanjaagteam zou dit op lokaal niveau kunnen voorstellen en bijvoorbeeld een link leggen met het CAO en RVB, die al veel ervaring hebben met het huisvesten van asielzoekers op de korte termijn. Zo kan er op de middellange termijn meer huisvestingslocaties worden gerealiseerd.

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Sociale Dialoog en
Arbeidsmigratie

Datum
15-04-2020

Onze referentie
2020-0000058982